

GMB Jaarrapportage CO2 2018

Jaar : 2018
Status : Definitief
Versie : 1.0

Naam	P.T.M. Wouters	G.J. van de Pol
Functie	KAM manager	Algemeen Directeur
Handtekening		

Inhoudsopgave

1	Algemeen	3
2	CO2-overzicht	4
3	Energiebeoordeling	7
3.1	Verbruikers met significante invloed op energieverbruik	7
3.2	Maatregelen en kansen voor CO ₂ -reductie	7
4	Reductiedoelstellingen en voortgang	8
4.1	Reductiedoelstelling voor 2021	8
4.2	Reductiedoelstellingen scope 1	8
4.3	Reductiedoelstellingen scope 2	9
4.4	Reductiedoelstellingen scope 3	9
4.5	Overige doelstellingen	11
4.6	Niet behaalde doelstellingen	11
5	Initiatieven en participaties	13
6	Directiebeoordeling	14
7	Revisie	15

1 Algemeen

Deze rapportage is onderdeel van het circulaire beleid van GMB. CO2 vormt daarbinnen een prominente rol en CO2 reductie staat centraal binnen het circulair ondernemen. Ondanks dat het onderdeel uitmaakt van het circulaire beleid, blijft CO2 vertaald worden volgens de normering van de CO2 Prestatieladder.

CO2 kent zijn eigen plek binnen het ManagementZorgSysteem (MZS) van elke werkmaatschappij. Het proces omtrent CO2 wordt jaarlijks geauditeerd door KIWA en intern door de afdeling KAM en overige betrokkenen.

CO2 is verwoord in de GMB Beleidsverklaring en het Energiemanagement Actieplan, welke als beleid is opgenomen in het CO2 proces in MZS.

Jaarlijkse rapportages

GMB rapporteert (half-)jaarlijkse de CO2-reductie en publiceert dit op www.gmb.eu.

De rapportages vertellen de voortgang:

- Reductie doelstellingen
- Ketenaanalyses
- Keten- en sector initiatieven
- Participaties.

Uitgavedatums 2019 en 2020

Jaarrapportage 2018: 1 april 2019

Voortgangsrapportage 1^e helft 2019: 1 oktober 2019

Jaarrapportage 2019: 1 april 2020

Voortgangsrapportage 1^e helft 2020: 1 oktober 2020

Betrokkenen

- Administratie; de afdeling Administratie zet de CO2 overzichten van verbruik gereed.
- KAM manager; de afdeling KAM stelt de CO2 rapportages op en is lid van de Werkgroep Circulair.
- Werkgroep Circulair; de werkgroep wordt vertegenwoordigd door elke werkmaatschappij. De werkgroep zorgt voor initiatieven op het gebied van CO2 reductie, circulair ondernemen en duurzaamheid.

Energiebeoordeling

De CO2 rapportage bevat de energiebeoordeling. Deze wordt uitgevoerd door de afdeling KAM.

Categorie bedrijf

GMB behoort tot de categorie Middelgroot Bedrijf.

	Diensten ⁶	Werken/leveringen
Klein bedrijf (K)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar, <u>en</u> de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 2.000 ton per jaar.
Middelgroot bedrijf (M)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar, <u>en</u> de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 10.000 ton per jaar.
Groot bedrijf (G)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan (>) 2.500 ton per jaar.	Overig

Communicatie

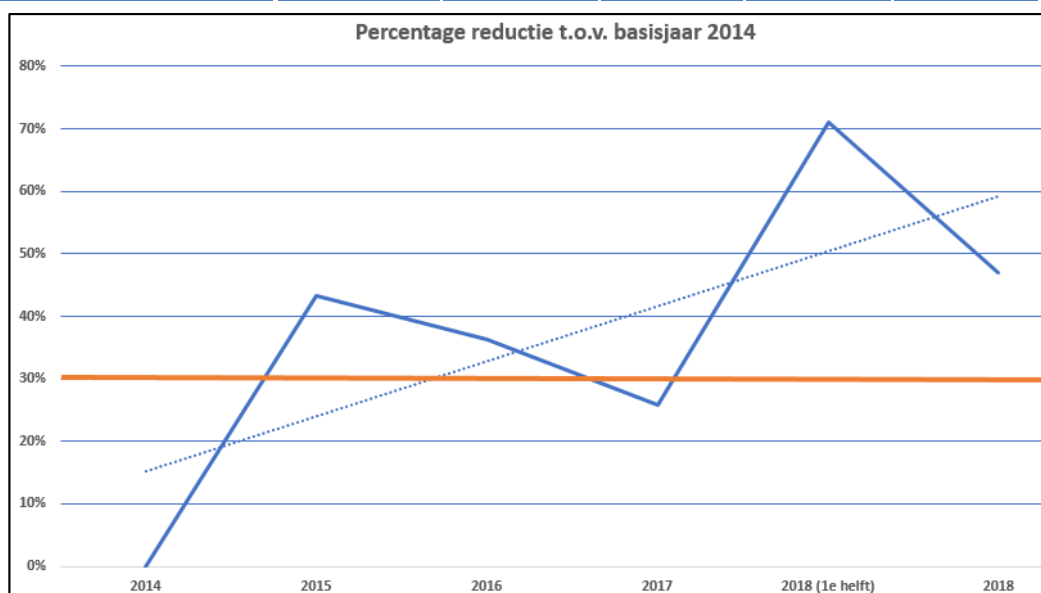
Alle communicatie over CO2 staat beschreven in het Communicatieplan en het Energiemanagement Actieplan.

2 CO2-overzicht

In het Energiemanagement Actieplan worden de CO2 footprint getoond van scope 1 en 2. Sinds 2018 kiest GMB 2014 als basisjaar. Voorheen was dit 2009. In dit hoofdstuk worden alleen de getallen uit 2014 getoond in onderstaande tabel in vergelijking tot het verbruik van de jaren daarop volgend tot en met het heden. Dit is vervolgens vertaald naar een grafiek die de trend en de lijn van de reductie hoofddoelstelling laat zien.

De hoofddoelstelling is **30% structurele reductie per miljoen euro omzet t.o.v. het basisjaar 2014 tot aan 2021.**

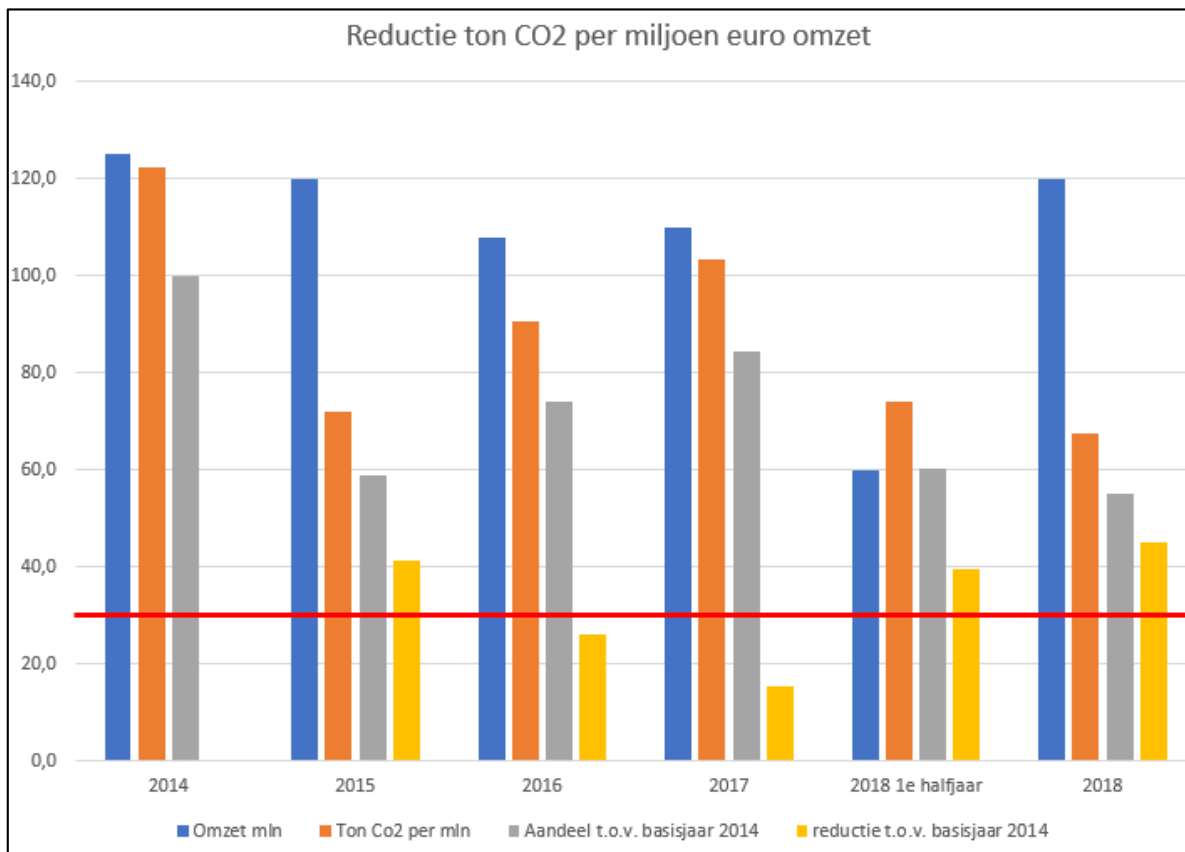
Scope emissies	2014	2015	2016	2017	2018 (1 ^e helft)	2018
Scope 1	8.783,2	6.962,7	7.529,5	8.730,0	4.660,6	8.069,00
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	79,28%	85,73%	99,4%	53,06%	91,87%
Percentage reductie t.o.v. basisjaar	0%	21,72%	14,27%	0,6%	46,94%	8,13%
Gasverbruik	166,9	86,4	123,2	143,3	110,3	137,4
Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines	7.487,4	5.779,0	6.375,1	7.461,1	3.519,7	6.878,00
Brandstofverbruik zakelijk autovervoer	1.128,9	1.097,4	1.031,2	1.125,5	1.030,6	1.053,60
Scope 2	6.571,0	1.686,4	2.211,0	2.641,8	-228,8	14,7
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	25,66%	33,65%	40,2%	-3,48%	0,22%
Percentage reductie t.o.v. basisjaar	0%	74,34%	66,35%	59,8%	103,48%	99,78%
Zakelijk vliegverkeer	0,0	0,7	3,1	3,1	3,4	8
Declarabel brandstofverbruik privé auto's (zakelijk)	19,5	8,0	2,3	4,2	3,3	6,6
Elektriciteitsverbruik	6.551,4	1.677,7	2.205,6	2.634,5	-235,4	0,1
Scope 3	168,5	155,8	149,7	140,4	69,4	143,2
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	92,46%	88,84%	83,32%	41,19%	84,99%
Percentage reductie t.o.v. basisjaar	0%	7,54%	11,16%	16,68%	58,81%	15,01%
Declarabel brandstofverbruik privé auto's (woon-werk)	168,5	155,8	149,7	140,4	69,4	143,2
TOTAAL (scope 1 en 2)	15.354,2	8.649,2	9.740,5	11.371,8	4.431,8	8.083,60
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	56,33%	63,44%	74,06%	28,86%	52,65%
Percentage reductie t.o.v. basisjaar	0%	43,67%	36,56%	25,94%	71,14%	47,35%
<i>Totaal (scope 1, 2 en 3)</i>	<i>15.522,7</i>	<i>8.805,0</i>	<i>9.890,2</i>	<i>11.512,2</i>	<i>4.501,2</i>	<i>8.226,90</i>
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	56,72%	63,71%	74,16%	29%	53%
Percentage reductie t.o.v. basisjaar	0%	43,28%	36,29%	25,84%	71%	47%

De verdeling van de emissie per scope is weergegeven in de onderstaande tabel.

Scope	Totale uitstoot in ton CO2	Uitstoot bedrijf in ton CO2	Uitstoot op projecten in ton CO2	Uitstoot onbekend in ton CO2	In vergelijking met: nieuw inventarisatie 2014	Vershil in ton CO2	Vershil in %
Scope 1	8.069,0	792,8	7.272,0	4,2	8.783,2	-714,3	8%
Gasverbruik	137,4	132,8	0,3	4,2	166,9	-29,6	18%
Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines	6.878,0	343,9	6.534,1		7.487,4	-609,4	8%
Brandstofverbruik zakelijk autovervoer	1.053,6	316,1	737,5		1.128,9	-75,3	7%
Scope 2	14,7	241,1	-233,1	6,6	6.571,0	-6.556,3	100%
Zakelijk vliegverkeer	8,0	8,0	n.v.t.		0,0	8,0	0%
Declarabel brandstofverbruik privé auto's (zakelijk)	6,6			6,6	19,5	-12,9	66%
Elektriciteitsverbruik	0,1	233,1	-233,1		6.551,4	-6.551,4	100%
Scope 3	143,2	0,0	0,0	143,2	168,5	-25,3	15%
Declarabel brandstofverbruik privé auto's (woon-werk)	143,2			143,2	168,5	-25,3	15%
Totaal (scope 1 en 2)	8.083,6	1.033,9	7.038,9	10,8	15.354,2	-7.270,6	47%
<i>Totaal (scope 1, 2 en 3)</i>	8.226,9	<i>1.033,9</i>	<i>7.038,9</i>	<i>154,1</i>	15.522,7	-7.295,8	47%

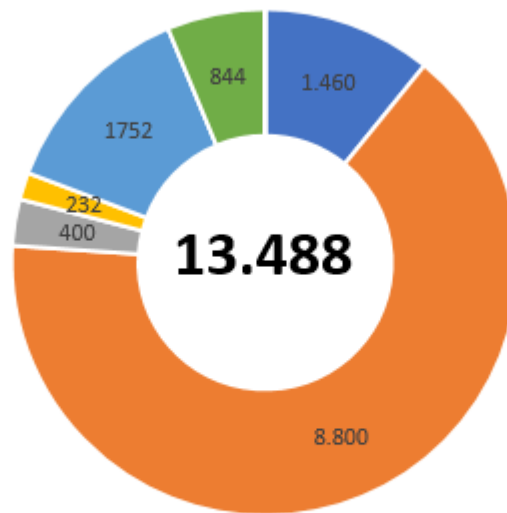
Met bovenstaande gegevens is de reductie per miljoen euro omzet in kaart gebracht. Hieronder is de reductie grafisch weergegeven. De omzet in 2018 kwam uit op 120 miljoen euro.

De rode lijn in de grafiek geeft de doelstelling van 30% structurele reductie per miljoen omzet weer.

Scope 3

CO2-reductie Scope 3

- Biogas Venlo*
- Relining*
- BIR restwarmte*
- RWZI Utrecht*
- Zonnepanelen Zupthen*
- Dijkdeuvel*
- Zonnepanelen Tiel
- Biogranulaat Frankrijk*
- Beton Bewust
- De Zon B.V.
- Hergebruik freesmateriaal

*Doelstellingen die al zijn gerealiseerd of in uitvoering. De overige worden in de komende jaren in uitvoering gebracht en berekend.

Vanaf de jaarrapportage 2018 zal er een scope 3 grafiek getoond worden waarmee de totale CO2-reductie, bewerkstelligd voor opdrachtgevers en overige stakeholders gerelateerd aan GMB, in beeld wordt gebracht.

3 Energiebeoordeling

De energiebeoordeling wordt, conform ISO 5000, uitgevoerd.

De energiebeoordeling is opgebouwd uit:

- een analyse van het huidige en historische energieverbruik;
- een gedetailleerde analyse ter identificatie van de faciliteiten, apparaten of processen die een significante invloed op het energieverbruik hebben en;
- een analyse van de prioriteiten t.a.v. kansen voor verbetering van de energiestaat.

Zie voor de energiegebruikers per scope en het daarbij behorende verbruik de overzichten in hoofdstuk 2.

3.1 Verbruikers met significante invloed op energieverbruik

De volgende energiestromen blijken het meest significant te zijn:

- **Gasverbruik:** Uit de CO₂ overzichten is gebleken dat de kantoorpanden van IJhorst en Opheusden op dit moment als significante verbruiker van gas aangewezen kunnen worden.
- **Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines:** De meest significante gebruiker is het materieel (met name kranen, shovels en bulldozers) van GMB.
- **Brandstofverbruik zakelijk autovervoer:** Als de omvang van de bedrijfsonderdelen wordt meegewogen dan is er geen significante verbruiker aan te wijzen.
- **Elektriciteitsverbruik:** De productielocaties GMB BioEnergie Zutphen en Tiel zijn grootverbruikers als het gaat om het elektriciteitsverbruik.

3.2 Maatregelen en kansen voor CO₂-reductie

Het nemen van energie verlagende maatregelen dragen bij aan het behalen van de CO₂-doelstellingen.

Hieronder staan de maatregelen die getroffen zijn en de maatregelen die kansen bieden.

Maatregelen

- **Gasverbruik:** Reductie gasverbruik kantoorpand Kampen
- **Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines:** Doelstelling is 'GMB schaft altijd het meest zuinige materieel aan'.
- **Brandstofverbruik zakelijk autovervoer:** Aanschaf van hybride en elektrische auto's.
- **Elektriciteitsverbruik:** NUON Nederlandse Wind (inkoop wordt gelijk gesteld aan verbruik) en voor materieel geldt de doelstelling 'Elektrisch wat elektrisch kan'. Zonne-installatie Zutphen van 2,7 MW en >900 ton CO₂ reductie en oprichting van De Zon B.V.

Kansen

- **Gasverbruik:** Verduurzaming van de kantoorpanden van GMB
- **Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines:**
  - Het schoonste materieel op moment van inkoop en de overgang naar elektrisch materieel.
- **Brandstofverbruik zakelijk autovervoer:** Nieuwe doelstelling wagenpark opstellen
- **Elektriciteitsverbruik:** Zonne-installatie Tiel, De Zon B.V.
- **Algemeen verbruik projecten:** Duurzaamheidsindicator projecten, dialoog met de opdrachtgever.

SKAO Maatregellijst

In de SKAO Maatregellijst van GMB staat aangegeven welke acties (die al geïmporteerd stonden in de Maatregellijst van SKAO) door GMB worden uitgevoerd en welke kansen bieden.

SKAO Maatregellijst:

report SKAO
beknopt.pdf

SKAO Maatregellijst_addendum GMB:

Addendum SKAO
maatregelen als CO₂

4 Reductiedoelstellingen en voortgang

4.1 Reductiedoelstelling voor 2021

Hoofddoelstelling: 30% CO2 reductie per miljoen euro omzet t.o.v. het referentiejaar 2014

Dit betekent een reductie van 4.271,4 ton CO2 met een jaarlijkse frequentie tot aan 2021.

Resultaat

Doelstelling voor 2018 behaald met weer een mooie stijgende reductie. Dit betekent tevens dat er niet direct sprake lijkt van een constante 30% reductie, maar dat we het beter doen. Dat zie je ook terug in de trendlijn. Het resultaat wordt behaald door een verminderd verbruik van brandstof en gas. Daarnaast wordt het totaal aan eigen verbruikte elektriciteit groen ingekocht en komt deze uitsluitend op nul te staan. Een kans in de toekomst is om de opgewekte energie in Zutphen via de zonnepanelen voor eigen gebruik in te zetten. Nu staat deze opgewekte energie in scope 3.

4.2 Reductiedoelstellingen scope 1

Doelstelling 1: Schoon materieel

GMB schaft het schoonste materieel aan wat te verkrijgen is bij aankoop.

Resultaat

GMB Materieel dienst heeft weer in divers nieuw materieel geïnvesteerd of vervangen. De investeringslijst is op te vragen bij de Materieel dienst.

Actie: Mogelijk (totale) jaarlijkse besparing ton CO2 berekenen.

Doelstelling 2: Stationair materieel

Al het stationair materieel gaat over op BTL en zorgt voor 110 ton CO2 besparing.

Resultaat

Vorbereiding voor overgang is in gang gezet.

Doelstelling 3: Kantoor Kampen

GMB realiseert 37,3% CO2 reductie in energieverbruik na verbouwing van het kantoorpand in Kampen.

Resultaat

In 2017 is 3363m3 gas gecontracteerd bij de NUON. Het verbruik op de jaarrekening komt uit op 4350m3 gas. In 2018 is het kantoor in Kampen verbouwd en uit de jaarafrekening blijft dat er 772m3 gas is verbruikt.

Dat zou een besparing betekenen van 3578m3 gas wat gelijk staat aan 3578 x 1,890 is 6,762 ton CO2. Deze besparing is echter niet realistisch. Het zou namelijk betekenen dat het kantoor in Kampen 82,3% reductie heeft plaatsgevonden. Het vermoeden is dat gedurende de verbouwingsperiode er geen gasverbruik is geweest. Dat kan kloppen omdat kantoorpersoneel in bouwunits op het terrein heeft gewerkt en warmte via elektrische kachels werd verkregen.

Actie: Jaarverbruik 2017 en 2019 met elkaar vergelijken voor een realistisch beeld.

4.3 Reductiedoelstellingen scope 2

Doelstelling 1: NUO Nederlandse Wind

GMB bespaart jaarlijks 4000 ton CO₂ door gebruik NUON Nederlandse Wind.

Resultaat

Inkoop wordt gelijkgesteld aan verbruik.

Doelstelling 2: De Groene Aggregaat

GMB ontwikkelt een groene aggregaat die voor CO₂-reductie zorgt.

Resultaat

Er zijn momenteel 3 groene aggregaten gebouwd en in gebruik. Er zijn er twee extra besteld.

Actie: Berekenen CO₂-reductie van één groene aggregaat.

Doelstelling 3: Elektrisch materieel

GMB heeft de doelstelling uitgesproken 'Elektrisch wat elektrisch kan'.

Resultaat

In 2018 zijn twee elektrische grondstampers aangeschaft.

Actie: Verdere uitbreiding elektrisch materieel

Doelstelling 4: Ketenpark

Vernieuwing van het ketenpark levert CO₂-reductie op door het aanbrengen van meer isolerende maatregelen, ander apparatuur voor verwarmen en mogelijk gebruik van zonnepanelen.

Resultaat

Nog geen resultaat, investering nog niet definitief.

Actie: Monitoren uitvoering vernieuwing.

Actie: Beoordelen of CO₂-reductie per keet in kaart gebracht kan worden.

4.4 Reductiedoelstellingen scope 3

Doelstelling 1: Ketenganalyses meest materiële emissies scopes 3

GMB stelt voor de meest materiële scope 3 emissies een ketenanalyse op.

Resultaat

Ketenanalyse beton is opgesteld en aan KIWA overhandigd, beoordeling moet nog plaatsvinden. RWZI Utrecht wordt medio 2019 opgeleverd. Daarna wordt bekeken of er 166 tot 232 ton CO₂ gereduceerd wordt.

Actie: Restwarmte gemeentehuis en verzorgingstehuis Lichtenvoorde.

Actie: Monitoren besparing CO₂ RWZI Utrecht

Doelstelling 2: Ketenganalyses overige emissies

GMB stelt voor de meest relevante emissies ketenanalyses op.

Resultaat

Relining is 37% CO₂ vriendelijker per 100m dan een waterkous en 31,6% dan de traditionele rioolbouw. Per 100m wordt t.o.v. een waterkous 16,75 ton CO₂ bespaard en t.o.v. traditionele bouw 13,15 ton CO₂.

In 2018 is 53km aan relining ingevoerd en dat betekent dat de CO₂ besparing tussen de 6.971 en 8.880 ton CO₂ was t.o.v. de overige werkmethoden.

In Venlo wekken we jaarlijks ongeveer 2.250.000 kWh elektriciteit op met biogas. Wanneer er vanuit wordt gegaan dat de productie van grijze stroom vermeden wordt dan is de CO₂-besparing als volgt;

$2.250.000 \text{ kWh} \times 0,649 \text{ kg CO}_2/\text{kWh} = 1.460.250 \text{ kg CO}_2\text{-besparing per jaar in Venlo.}$

De Dijkdeuvel wordt later naar gekeken. Rijplaten blijkt mogelijk geen geschikte ketenanalyse voor GMB te zijn.

Actie: Ketenganalyse biogas Venlo

Actie: Ketenganalyse relining

Actie: Ketenganalyse rijplaten

Actie: Ketenganalyse Dijkdeuvel

Doelstelling 3: Circulair 2030

GMB onderneemt in 2030 circulair. Met deze doelstelling ontstaan er ontwikkelingen die zorgen voor CO₂-reductie. Er is besloten de acties die vanuit deze gedachte worden uitgevoerd te benoemen onder scope 3.

Acties:

- Alle plastic bekertjes binnen GMB worden vervangen voor Biocups.
- Alle papierbakken op de kantoren zijn van gerecycled materialen.

Doelstelling 4: De Zon B.V.

GMB gaat eigen energie uit zonenergie opwekken en opdrachtgevers stimuleren hierin mee te gaan door het plaatsen van zonnepanelen op het terrein. Dit gebeurt vanuit De Zon B.V.

Resultaat

De B.V. is opgericht en het strategisch plan voor GMB is gereed. De maatregel is in 2018 onder scope 3 geplaatst omdat er nog geen gebruik wordt gemaakt van de opgewekte energie voor het eigen verbruik.

Zutphen gaat 2,7 MW opwekken dat levert de volgende besparing op;
 $2.700.000 \text{ kWh} \times 0,649 \text{ kg CO}_2/\text{kWh} = 1.752.300 \text{ kg CO}_2\text{-besparing per jaar in Venlo.}$

Tiel gaat 1,3 MW opwekken dat levert de volgende besparing op;
 $1.300.000 \text{ kWh} \times 0,649 \text{ kg CO}_2/\text{kWh} = 843.700 \text{ kg CO}_2\text{-besparing per jaar in Venlo.}$

Doelstelling 5: Beton Bewust

GMB Civiël is lid van het keurmerk Beton Bewust. GMB heeft met Bewust Beton toegezegd om:

- bij voorkeur beton toe te passen van een leverancier met het keurmerk Beton Bewust;
- keurmerkhouders in een vroeg stadium bij de projecten te betrekken;
- registratie en rapportage van het totaal geleverde beton door keurmerkhouders;
- bijwonen van voortgang overleggen Beton Bewust.

Resultaat

KAM-Coördinator Duurzaamheid is niet meer werkzaam en nieuwe collega vanuit Werkgroep Circulair 2030 aangewezen voor contact en deelname in het ketenoverleg.

Doelstelling 6: Compost binnen internationale landbouw

GMB BioEnergie zet voor 2021 geproduceerde compost in binnen de internationale landbouw.

Resultaat

Afzet naar Frankrijk toe is akkoord.

Doelstelling 7: Hergebruik freesmateriaal

GMB gaat RST en het Havenbedrijf stimuleren meer frees materieel te hergebruiken op locatie.

Resultaat

Geen vorderingen.

Actie: Aantoonbaar maken promotie.

Doelstelling 8: Opwaarderen gebruikt Eco-grind

Opwaarderen van gebruikt Eco-grind van 2/8mm of soortgelijks.

Resultaat

Gebeurd waar mogelijk.

Actie: Vaststellen of CO2-reductie in kaart kan worden gebracht

4.5 Overige doelstellingen

Doelstelling 1: Thuiswerken faciliteren

GMB faciliteert thuiswerken en hiermee wordt CO2-reductie bereikt door verlaging van het brandstofverbruik.

Resultaat

Wordt gefaciliteerd en thuiswerken wordt opnieuw gedefinieerd in het Personeelshandboek.

Actie: Opnemen in het Personeelshandboek.

Doelstelling 2: Videoconferenties

Videoconferenties worden beter gefaciliteerd en daarmee vaker uitgevoerd.

Resultaat

Eerste kennissessie is via videoconferentie uitgezonden. Verbeterpunten worden meegenomen.

Actie: Vaststellen gewenst aantal uitgevoerde videoconferenties voor sturing.

Actie: Vaststellen hoe vooruitgang gebruik videoconferenties en overige oplossingen terug te koppelen.

Doelstelling 1: Agendabeheer

Agendabeheer binnen GMB Civiel voor het zoveel mogelijk beperken van te rijden kilometers.

Resultaat

Alle agenda's zijn opengesteld.

Actie: Vaststellen hoe het aantal beperkte kilometers berekend zou kunnen worden.

Optie: Groep UTA Civiel vaststellen en wagenpark monitoren op brandstofverbruiken aantal kilometers van af heden.

4.6 Niet behaalde doelstellingen

Niet behaalde doelstellingen blijven in de rapportage voor transparantie en vaststellen van nieuwe doelstellingen. Wanneer een nieuwe doelstelling is geformuleerd, valt deze weer onder scope 1 of 2.

Wagenpark

Er wordt eind 2021 95 gr CO2/km gereden.

Resultaat

Geen exact resultaat berekend. Doelstelling is eerder afscheid van genomen en over gecommuniceerd. GMB onderzoekt nu nieuwe doelstellingen.

Actie: Nieuwe doelstelling voor wagenparkbeheer vaststellen.

Optie: CO2 uitstoot per miljoengereden kilometer o.b.v. overzichten Athlon. In 2018 is er 5 mln. km gereden en leverde 854 ton CO2 uitstoot op. Dat is 170,8 ton CO2 per miljoen gereden km. Hierop zouden maatregelen genomen kunnen worden zoals elektrificeren waardoor CO2-reductie behaald wordt.

Dit zou tevens mooi aansluiten bij de nieuwe besluiten voor lease auto's waarbij vroeger elektrisch verboden was en alleen op diesel werd gereden, er nu gekozen kan worden voor benzine, diesel en elektrisch.

Zonenergie

GMB wekt voor eind 2017 zonenergie op in Opheusden en laat hier de omgeving van mee profiteren en reduceert hiermee ca. 55 ton CO2.

Resultaat

Niet behaald. Postcoderoosregeling kan niet georganiseerd worden door te weinig aanmeldingen.

Actie: Doelstelling herschrijven voor zonnepanelen in Opheusden.

Actie: Zonnepanelen plaatsen in Opheusden.

5 Initiatieven en participaties

- **Vaktijdschriften, platforms, nieuwsbrieven en vakgroepen:**
  - Nieuwsbrief Platform Groene Zaken Uitgelicht;
  - Cobouw;
  - Waterforum;
  - Nieuwsbrief GreenDeals (Agentschap)
  - Lid van CO₂-Prestatieladder SKAO
  - Lid van www.duurzameleverancier.nl
  - Aangesloten bij branchevereniging Bouwend Nederland.
    - Deelname vakgroep KOMAT (Contactgroep Materieel van Bouwend Nederland)
  - Deelname in o.a.: vakgroep POV Piping, vakgroep POV Macrostabieleit, Platform VORK (STOWA), Slibsymposium (STOWA), expertgroep rond het thema 'optimalisaties grond en klei' (Rijkswaterstaat), Klankbordbijeenkomsten Duurzame Leverancier.
  - Bezoek seminars CO₂-Prestatieladder
- **Keteninitiatieven en participaties:**
  - Het vergroenen van de productie van betonmortel (GMB Services i.s.m. MgAubel).
  - Lijner voor vervangen van drinkwater-, gas-, en drukrioolleidingen (GMB Rioleringsstechnieken i.s.m. SAERTEX multiCom GmbH en KIWA).
  - Certificaathouder bij NUON voor het afnemen van duurzame energie uit Nederlandse wind
  - Optimaliseren van zuiveringsprocessen:
    - RWZI Venlo (Biogas)
    - Utrecht (Nereda technologie)
    - RWZI Tiel (samen met Waterschap Rivierenland)
  - Dijkdeuvel
  - Hergebruik van primaire en secundaire stoffen voor damwanden en stelcomplaten.
  - Optimalisatie van het scheiden van reststoffen uit afvalstoffen (GMB BioEnergie).
  - Deelname in Ketenconvenant Beton Bewust (CSC)
  - GMB verstuurt verbruikte materialen naar Ghana (ontwikkelingsproject).
  - Resthout lijnerkisten gaan naar een meubelmaker in regio Kampen.
  - Lijnerresten hebben een afvalstoffennummer en worden gerecycled door Demacq.
  - Kiemt: <https://www.kiemt.nl/netwerk/gmb-bioenergie-zutphen/>
- **Kansen**
  - Deelname aan Cleantech Center (Oost-) Nederland
  - Deelname aan Nederland CO₂ Neutraal

6 Directiebeoordeling

De hoofddoelstelling wordt behaald als dit pad gevolgd blijft worden.

De doelstellingen om 30% reductie te behalen zijn uitgebreid. Niet alleen schoon materieel maar ook de switch naar elektrisch.

De SDE subsidies zijn verkregen voor Zutphen, alleen Tiel is nog in afwachting.

De doelstellingen zijn weer een stuk verder gekwantificeerd. Met het komen van nieuwe doelstellingen blijft dit een actie die voortdurend aandacht nodig heeft. Een nieuwe doelstelling is leuk, maar werkt beter als deze gekwantificeerd kan worden.

De audit in 2018 heeft interessante bevindingen en later ook verbeteringen opgeleverd. Zo is er een controle ingebouwd in de rapportages om fouten sneller te kunnen herkennen. Daarnaast zijn de meest materiële emissies anders bekeken en is er meer focus gelegd op de verkoop van goederen waar gebruikt van wordt gemaakt. Scope 3 is groot voor GMB en die mag meer zichtbaar worden.

De audit in 2019 heeft opgeleverd dat er nu een check op doelstellingen wordt verricht bij interne audits, scope 3 vertaald moet worden naar rapportages en dat er veel verbeteringen zijn doorgevoerd de afgelopen jaren waardoor niveau 5 goed geborgd zit in het bedrijf.

Het blijft overeind dat de ketenanalyse beton aandacht nodig blijft houden evenals het ketenoverleg beton bewust. Er is vanuit de Werkgroep Circulair 2030 een nieuwe collega naar voren geschoven om hier aan deel te nemen.

GMB heeft besloten meer gegevens van belangrijke ketenactiviteiten in kaart te brengen zoals die van relining en de biogas installatie van Venlo. Van deze activiteiten wordt een ketenanalyse opgesteld.

7 Revisie

Halfjaarrapportage 2016

- Nieuwe datums uitgifte vastgesteld
- Nieuwe stand conversiefactoren doorgevoerd
- Overzicht CO₂ uitgebreid met overzicht gemiddelde totale uitstoot CO₂ per auto voor het jaarlijks kunnen sturen op de doelstelling van 95 gram CO₂ per auto.
- Nieuwe harmonisatiebesluiten geïntegreerd

Jaarrapportage 2016

- Omschrijving doelstellingen aangepast
- Hoofdstukindeling aangepast en nieuwe benoeming hoofdstukken
- Volledige actualisering jaarrapportage
- Processchema MZS aangepast en nieuw beleidsstuk gepubliceerd
- Wijziging doelstellingenmatrix naar Strategische Actieplannen doorgevoerd
- Datum rapportage verwijderd i.v.m. vaststellen datums verspreiding
- Revisie overzicht opgenomen
- Nieuwe huisstijl doorgevoerd

Halfjaarrapportage 2017

- Nieuwe datums uitgifte 2018 vastgesteld
- Nieuwe stand conversiefactoren doorgevoerd

Jaarrapportage 2017

- Processchema MZS geactualiseerd
- Website CO₂-Prestatieladder opnieuw ingericht
- CO₂ deels in SAP Plannen opgenomen, krijgt verdere uitvoering in 2018

Voortgangsrapportage 2018

- Front gewijzigd, afbeelding verwijderd
- Hoofdstuk 1 ingekort
- Hoofdstuk 2 titel gewijzigd, grafieken verwijderd door verwijzing naar Energiemanagement Actieplan
- Hoofdstuk 3 ingekort tot 1 A4 en verwijzingen gemaakt naar grafieken en niet meer dubbel vertoond
- Hoofdstuk 4 ingekort en doelstellingen meer concreet verwoord en een toevoeging gedaan door openstaande acties helder te maken voor opvolging.
- Doelstellingen Materieeldienst bij hoofdstuk 4 benoemd
- Ketenaalyses toegevoegd (optioneel en werkelijk) bij hoofdstuk 4
- Ketenaalyses toegevoegd (optioneel en werkelijk)
- Hoofdstuk 5 linerkisten naar meubelmaker toegevoegd
- Doelstellingen Materieeldienst bij hoofdstuk 4 benoemd
- Ketenaalyses toegevoegd (optioneel en werkelijk)

Voortgangsrapportage 2018

- Scope 3 toegevoegd aan hoofdstuk 2.
- Directiebeoordeling hoofdstuk 6 toegevoegd.
- Hoofdstuk 4 voorzien van paragraaf nummering.
- Paragraaf 4.6 niet behaalde doelstellingen toegevoegd.
- Doelstellingen hoofdstuk 4 uitgebreid met doelstellingen uit SAP clusters.